

Kit hibáztassunk a 2020-as kiábrándító termésért – a természetet, a fajtákat, vagy a saját hibáinkat?

Автор(и): Растителна защита

Дата: 21.09.2020 Брой: 9/2020

A 2020-as aratás valódi fiaskó volt egész Kelet-Bulgária számára. Dobrudzsa, az ország kulcsfontosságú búzatermelő régiója szenvedte el a legsúlyosabb összeomlást. Az országos előzetes mérleg lenyűgözően riasztó – 2 millió tonnával kevesebb a búza, mint tavaly.

A uralkodó vélemény szerint a természet a bűnös a visszaesésért – pontosabban a hosszú tartamú aszály – ősszel, télen és tavasszal, gyakorlatilag a téli gabonanövények teljes vegetációs időszak alatt. Tagadhatatlan, hogy a nem együttműködő természet véráldozatot követelt – hatalmas beruházási forrás veszett kárba – tőke, munka és remények összege.

Kétségtelen, hogy ma nemzeti gabonatermelésünk egy nagyon magas szerkezeti, technológiai és termékintenzitású ágazat. A vezető globális vállalatok képviselte vegyszeripar radikálisan megoldotta a biotikus természetű problémákat. Ez azt jelenti, hogy hatékony növényvédő szereket és első osztályú technológiákat biztosított a bolgár mezőgazdasági termelők számára a betegségek, gyomok és kártevők elleni küzdelemhez. Az éghajlat azonban nem vethető alá "edzésnek" vagy egyedi manipulációnak. Egy dolog marad – a megbízható kockázatkezelő rendszer a környezetet korlátozó tényezőkkel szemben – alacsony és magas hőmérséklet, aszály, vízzel telítettség.

Legyünk őszinték – a bolgár mezőgazdaság nem rendelkezik megbízható szakmai eszköztárral a kockázatkezeléshez. Ezt mutatta a Kockázatértékelő Központ csupán formális létezése is. Ehhez a bizonytalansághoz hozzá kell tennünk a alig észrevehető Nemzeti Mezőgazdasági Tanácsadó Szolgálatot, amely azt az elvet követi – a legjobb, amit tehetünk, ha nem csinálunk semmit! Más szóval: az agronómiai jelenlét a mezőn a kritikus minimum alatt van. És ha a szakember hiányzik, ki tudna előre jelezni és figyelmeztetni egyik vagy másik veszélyre?

Így jutunk el az ország gazdáinak egyetlen "fegyveréhez", amelyet természeti és éghajlati anomáliákkal folytatott "vitájukban" használnak – a búza- és árpa-fajtákhoz. Mi történt a magpiacunkon az elmúlt 10 évben? A külföldi nemesítés nagy port vert fel, hihetetlen áttörést ért el. És kiütéssel, vitathatatlan módon megnyerte a versenyfutást. A kiváló minőségű bolgár genetika, amely ellenáll a biotikus és abiotikus stressztényezőknek, kiváló sütési tulajdonságokkal és alkalmazkodóképességgel rendelkezik a termelési környezethez, háttérbe szorult, alulértékelt és félig elfeledett lett...

Itt érdemes emlékezni arra, hogy a Mezőgazdasági, Élelmezési és Erdészeti Minisztérium és a Mezőgazdasági Akadémia még csak egy gyenge kísérletet sem tett a bolgár nemesítési teljesítmény, a bolgár eredmények, a bolgár zseni védelmére, amelyeket Törökországban megfelelően tisztelnek, egy olyan országban, ahol a gabonatermesztés természeti feltételei sokkal rosszabbak, mint hazánkban, tekintettel ott a krónikus nedvességhiányra, valamint a túlnyomórészt rendkívül magas hőmérsékletre. A piaci jelenlét elvesztésétől függetlenül a bolgár nemesítési komplexum – a General Toshevo, Sadovo és Karnobat városokban található intézetek és a "Sadovo" és "Agronom" magánmagvállalatok Dobrichben – továbbra is nagy sebességgel dolgoznak... Sikeresen alkotnak, a valóságnak és a zsugorodó piacnak dacolva.

Azokban az években, amikor a külföldi genetika kényelmesen települt be a bolgár mezőkre, itt-ott hallani lehetett félénk hangokat, tompított hangokat, amelyek azt állították, hogy a nyugat-európai fajtáknak nincs kapacitásuk a szélsőséges stressztényezők leküzdésére. Ma a hangok világosak és erősek – a kelet-bolgár termelési kudarc fő bűnöse a külföldi fajták! Ez az egész igazság? Nem külső megfigyelő feladata pártot választani; az egyetlen, amit el lehet mondani, hogy az idei rendkívül nyomasztó helyzet elég komoly ok arra, hogy elemezzük, mi történt, átalakítsuk a jelenlegi modellt, meghatározzunk egy új stratégiát, amely képes stabilizálni a termelést és

növelni annak ellenállóképességét egy dinamikus, változó éghajlati és fitoszomatikus környezetben.

A kiábrándító 2020-as aratás után, bár mi bolgárok hajlamosak vagyunk néhány dolgot a nehéz úton megtanulni, több mint sürgető, hogy a közigazgatás, a tudomány és a termelők ugyanazon az asztalnál üljenek és helyreállítsák párbeszédüket. Egy ilyen párbeszéd, egy ilyen együttműködés, amely a szakmai és akadémiai kompetenciákon, szakértelemen és objektivitáson alapul, képes hozzájárulni a bolgár búza- és árpanemesítés rehabilitációjához. A nemzeti felfedező tudomány minden bizonnyal megérdemli, hogy alapvető szerkezetmeghatározó tényezőként, megbízható megoldásként ismerjék el egy bizonytalan környezetben.

A kiábrándító 2020-as aratás egyértelmű jelzés arra, hogy a kényszerített sztereotípiák megváltoztatása nemcsak szükséges, a változás kötelező! Nem arról van szó, hogy a nyugat-európai genetika teljes elutasításáról, és nem is a inga újabb lendületéről, hanem egy egyensúlyról, amely lehetővé teszi, hogy csökkentsük a külföldi és a bolgár nemesítés közötti aszimmetriát. Így elkezdődik a szükséges leszállás a sikertelen kísérlet után, hogy a supermagas (sajnos, meg nem valósult) elvárások szárnyán repüljünk. Véget vet a spekulációnak. Lehetővé teszi egy reális horizont kialakítását, amely garanciát nyújt a stabilitásra és a nyugalomra.

Ne feledjük: a búza és az árpa termelése Bulgáriában mindenekelőtt exportorientált üzlet, egy nagyon érzékeny üzlet. És az egyensúlyhiányok, függetlenül eredetüktől és nagyságuktól, kolosszális veszteségekhez és csalódásokhoz vezetnek.